

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 457/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 10191/2012 a sp. zn. Rvp 10192/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 10191/2012 a sp. zn. Rvp 10192/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 10191/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 (spolu ďalej aj „napadnuté konania“) a jeho uznesením z 18. mája 2012 (spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Napadnutými uzneseniami okresný súd vylúčil súdneho exekútora z vykonávania exekúcií vo veciach vedených pod sp. zn. EX 3493/12 a sp. zn. EX 3952/12 z dôvodu, že bol zamestnancom účastníka exekučného konania (v danom prípade oprávnenej — sťažovateľky), čo podľa názoru okresného súdu zakladá dôvod na jeho vylúčenie.

Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach uvádza, že „... v záujme vymoženia jednej zo svojich finančných pohľadávok, ktorá vznikla na základe poskytnutej pôžičky... viedla prostredníctvom súdneho exekútora JUDr. R. K... exekúcie“.

V súlade s § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) súdny exekútor, ktorému boli doručené návrhy sťažovateľky na vykonanie exekúcií požiadal okresný súd o udelenie poverenia na

vykonanie exekúcií. Okresný súd napadnutými uzneseniami „ex offio rozhodol o vylúčení sťažovateľa z vykonávania exekúcie. Práve označené uzneseni[a] a postup všeobecného súdu, ktorý viedol k [ich] vydaniu, sťažovateľ napáda z hľadiska porušenia jeho základných, nižšie definovaných, práv...“.

Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd svojím postupom v napadnutých konaniach porušil jej práva, konkrétne:

«A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);

C. právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;

D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;

E. všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy;

F. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru. ...»

V podstatnej časti sťažností sťažovateľka zdôvodňuje, v čom podľa nej spočíva porušenie jej v sťažnostiach označených práv tvrdiac, že postup okresného súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnuté uznesenia „nelegitímne a nelegálne limitovali práva sťažovateľa, najmä jeho právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to v takej miere, že je to v právnom štáte neprípustné. Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III. ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti sťažovateľa vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovala námietka zaujatosti alebo akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe sťažovateľa v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III. ÚS 322/2010; rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti dosiahnuť vymoženie svojej pohľadávky výkonom exekučnej činnosti realizovanej súdnym exekútorom – JUDr. R. K. “.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že okresný súd rozhodol o vylúčení súdneho exekútora z výkonu exekúcií v čase, keď takéto rozhodnutia nebolo možné vydať z dôvodu, že nedošlo k udeleniu poverenia na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku, keďže „Súdny exekútor len požiadal porušovateľa o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Porušovateľ o jeho požiadavke doposiaľ nerozhodol a vydal len napadnuté uznesenia, ktorým súdneho exekútora vylúčil z vykonávania exekúcie.“.

Osobitne sťažovateľka upozorňuje na skutočnosť, že «V danom prípade okresný súd bez toho, aby akokoľvek vypočul sťažovateľa ako účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku) a umožnil mu rovnocenne vznášať argumenty proti argumentom povinného a sudcu, de facto ale aj de iure rozhodol o definitívnom vylúčení súdneho exekútora z vykonávania exekúcie vedenej pre pohľadávky sťažovateľa, ktorý však súdneho exekútora navrhol na výkon exekúcie z množstva subjektívnych a objektívnych dôvodov. Sťažovateľ namieta, že nemal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie súdu o jeho právnom postavení. Sťažovateľ nemal možnosť ovplyvniť prípravu obsahu rozhodnutia všeobecného súdu, pritom však dané rozhodnutie výrazným spôsobom ovplyvnilo jeho právne postavenie. ... Súdne konanie neprebiehalo v duchu práv na spravodlivý súdny proces a osobitne z dodržaním zásady „rovnosti zbraní“.».

V nadväznosti na to sťažovateľka zdôrazňuje, že „ako strana konania nebol oboznámený s tým, že všeobecný súd vedie konanie, v ktorom rozhoduje o jeho právach

a právnom postavení (a to v súvislosti so zaujatosťou súdneho exekútora), nebol oboznámený s obsahom dôkazov a tvrdení, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a tvrdeniam vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Podľa konštantnej judikatúry súdu nemôže vnútroštátny súd založiť svoje rozhodnutie na skutočnostiach, o ktorých strana vystupujúca v konaní nevedela. Nie je pritom dôležité ani to, či tieto skutočnosti boli predložené ako dôkazy druhou stranou konania alebo vybrané k použitiu súdom samotným.“.

Sťažovateľka namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože „Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktoré bolo vydané v konaní vedenom bez dodržania zásad spravodlivého súdneho procesu, obmedzil majetkové práva sťažovateľa takým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s článkom č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článkom č. 1 Protokolu č. 1 Napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu došlo k reálnemu ohrozeniu majetku sťažovateľa existujúceho v podobe pohľadávky a jej príslušenstva a taktiež došlo k zníženiu majetku sťažovateľa o majetok vynaložený na výkon exekúcie zvoleným súdnym exekútorom. Sťažovateľ mal teda v zmysle článku č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článku č. 1 Protokolu č. 1 majetok chránený Dohovorom, o ktorý však nelegálnym postupom a rozhodnutím všeobecného súdu bez akejkoľvek náhrady prišiel.“.

Sťažovateľka namieta aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru tvrdiac, že „aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve na výkon súdneho rozhodnutia zvoleným exekútorom a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, účastníkom konania rovnako ako povinný. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takéto odlišné zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno ospravedlniť jeho iným postavením (postavením oprávneného), pretože takýto dôvod je priamo Ústavou SR a Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.“.

V záverečnej časti svojich sťažností sťažovateľka uvádza, že vzhľadom na to, že Exekučný poriadok nepripúšťa, aby podala proti napadnutým uzneseniam okresného súdu „*odvolanie alebo iný účinný opravný prostriedok, je splnená formálna podmienka upravená ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z.*“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jej v petite sťažností označené práva, resp. označené články ústavy a dohovoru boli napadnutými uzneseniami a postupom predchádzajúcim ich vydaniu porušené, a zároveň navrhuje, aby boli napadnuté uznesenia okresného súdu zrušené. Sťažovateľka sa napokon domáha aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a úhrady trov konania.

II.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa užho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10191/2012 a sp. zn. Rvp 10192/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti

ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného konania (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012.

II.2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012

Sťažovateľka v prvom rade sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo vyššie označených konaniach a napadnutými uzneseniami. V obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnemu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď samotnú skutočnosť, že súdny exekútor bol zamestnancom oprávnenej (sťažovateľky, pozn.) pred vykonávaním exekúcie (hlavne pre jeho pomer k účastníkovi konania v tomto prípade na strane oprávnenej), považoval za dôvod na jeho vylúčenie z vykonávania exekúcie.

Podľa § 3 Exekučného poriadku exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle.

Podľa § 4 Exekučného poriadku činnosť exekútora je nezlučiteľná s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, podnikaním, členstvom v štatutárnom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo členstvom v dozornom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo s vykonávaním inej zárobkovej činnosti s výnimkou vedeckej, pedagogickej, literárnej, umeleckej a publicistickej činnosti.

Podľa § 5 Exekučného poriadku v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa (odsek 1). Vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (odsek 2).

Podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to bezodkladne súdu...

Podľa § 30 ods. 4 Exekučného poriadku účastníci exekučného konania majú právo vyjadriť sa o osobe exekútora.

Podľa § 30 ods. 5 Exekučného poriadku účastník môže uplatniť námietku zaujatosti u exekútora najneskôr do piatich dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie alebo do piatich dní od dňa, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je exekútor vylúčený...

Podľa § 30 ods. 6 Exekučného poriadku v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť exekútor vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o tomto dôvode dozvedel.

Okresný súd v podstatnej časti napadnutých uznesení uviedol, že *«Na základe návrhu oprávneného..., požiadal súdny exekútor... o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Vo svojej žiadosti v rámci oznámenia podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol dňa 13. 4. 2011 nálezom sp. zn. III. ÚS 322/2012 v prípade individuálnej sťažnosti fyzickej osoby v konaní o konkrétnej kontrole ústavnosti, čo malo vplyv na postavenie účastníkov exekučného konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom...»*

Exekútor je jedným zo subjektov, ktorý sa podieľa na realizácii súdnej ochrany. V súlade s ust. § 2 Exekučného poriadku má postavenie verejného činiteľa a realizuje nútený výkon súdnych rozhodnutí. Nezávislosť a nestrannosť orgánov verejnej moci, a to najmä orgánov podieľajúcich sa na výkone verejnej moci, vyplýva z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Keďže sa súdny exekútor podieľa na výkone súdnej ochrany, musí aj vo vzťahu k nemu existovať garancia nezávislosti a nestrannosti. Nezávislosť a nestrannosť sú pojmami blízkymi, navzájom sa prelínajú a dopĺňajú. Nestrannosť predstavuje jednu zo záruk nezávislosti. Nestrannosť exekútora tak bude daná nedostatkom jeho vnútorného psychického vzťahu ku konkrétnej prejednávanej veci (subjektívny aspekt nestrannosti), ako aj neexistenciou okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že exekútor takýto vzťah k veci nemá (objektívny aspekt nestrannosti). Nestranný je len taký súdny exekútor, ktorý podľa svojho vedomia a svedomia je nezávislý od prejednávanej veci a od strán sporu v tom zmysle, že je voči nim neutrálny, že voči nim nemá predsudky, sympatie, antipatie, že strany sporu sú v jeho očiach úplne rovné, že ani jedna z nich nemá v jeho očiach a priori žiadnu výhodu ani nevýhodu,

prednosť alebo nedostatok, že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte pred tým, ako mu bola vec zverená na rozhodnutie, a že preto budem môcť posudzovať vec absolútne nezávisle a slobodne. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska exekútora, ale podľa objektívnych symptómov. Exekútor môže subjektívne rozhodovať nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť objektívne vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho status, funkcie, ktoré vo veci vykonával. Podľa uplatňovanej teórie zdania, nestačí, že exekútor je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký javiť v očiach strán, a to nielen účastníkom, ale aj verejnosti. V zmysle sentencie prijatej Európskym súdom pre ľudské práva: „Spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná.“. Inštitút vylúčenia súdneho exekútora je jedným z prostriedkov zabezpečenia ústavnej požiadavky nestrannosti orgánov súdnej ochrany a jeho možné aplikovať len za splnenia zákonných predpokladov. V konaní preukázaná existencia pracovnoprávného vzťahu medzi oprávneným a exekútorom, ktorý podal žiadosť o udelenie poverenia, je podľa súdu okolnosťou, ktorá vyvoláva pochybnosti z hľadiska objektívneho aspektu jeho nestrannosti k prebiehajúcej exekúcii...».

Ústavný súd sa stotožňuje s tým, že nezlučiteľnosť činnosti (funkcie) súdneho exekútora s pracovným pomerom vyplývajúca z § 4 Exekučného poriadku predstavuje záruku, že súdny exekútor svoju činnosť spočívajúcu v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí bude vykonávať nezávisle a nestranne v zmysle § 3 Exekučného poriadku. Súdny exekútor vykonávaním činnosti, ktorá je nezlučiteľná s pracovným pomerom, môže oprávnene vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti a nezaujatosti vo vzťahu k účastníkom exekučného konania. Uvedené konanie nevylučuje ani disciplinárnu, resp. trestnú zodpovednosť súdneho exekútora ako verejného činiteľa. Skutočnosť, že súdny exekútor bol zamestnancom účastníka exekučného konania (sťažovateľky, pozn.), je okolnosťou vylučujúcou ho z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorú je v zmysle § 30 ods. 3 Exekučného poriadku povinný bezodkladne oznámiť súdu (obdobne rozhodoval ústavný súd o tomto právnom probléme v porovnateľných veciach sp. zn. II. ÚS 3/2012, I. ÚS 113/2012, I. ÚS 137/2012 a II. ÚS 592/2011). Ak súd vylúči exekútora z vykonávania exekúcie, v exekúcii pokračuje ten exekútor, ktorého navrhne oprávnený a ktorého vykonaním tejto exekúcie poverí súd (§ 30 ods. 11 Exekučného poriadku).

S odkazom na citovanú právnu úpravu tak nie je potrebné preukázať zaujatosť súdneho exekútora, ale postačí už samotné preukázanie existencie dôvodných pochybností o jeho nezaujatosti. Uvedené je konštruované v súlade so zásadou, ku ktorej dospel v rámci svojej rozhodovacej praxe Európsky súd pre ľudské práva, a to, že „spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“ (rozhodnutie Delcourt v. Belgicko, Publication of the European Court of Human Rights, Series A, č. 11, s. 17, § 31).

V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nemožnosti rozhodovania okresného súdu v napadnutých konaniach o vylúčení súdneho exekútora pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keďže „*Súdny exekútor len požiadal porušovateľa o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Porušovateľ o jeho požiadavke doposiaľ nerozhodol a vydal len napadnuté uznesenia, ktorým súdneho exekútora vylúčil z vykonávania exekúcie.*“, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania, ktoré sa v súlade s § 36 ods. 1 Exekučného poriadku začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie, ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania (m. m. III. ÚS 322/2010), medzi inými aj zabezpečenie neustrannosti súdneho exekútora v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku. Postup okresného súdu v napadnutých konaniach, ktorým tento vylúčil súdneho exekútora z vykonávania exekúcií ešte predtým, ako rozhodol o jeho žiadostiach o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preto nemožno z ústavného hľadiska spochybňovať.

Vzhľadom na uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery okresného súdu vyjadrené v napadnutých uzneseniach považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania (oprávnenej).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení okresného súdu konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Okresný súd vzhľadom na už uvedené podľa názoru ústavného súdu postupoval ústavne súladným spôsobom, keď napadnutými uzneseniami rozhodol o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania exekúcie podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku z dôvodu, že mal preukázanú pochybnosť o jeho nezaujatosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie vysloviť porušenie ňou označených práv. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery okresného súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.2.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012

Sťažovateľka v sťažnostiach namieta aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými uzneseniami.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho,

aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení okresného súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení okresného súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže okresný súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy.

Ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky aj v týchto častiach odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

II.2.3 K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 245/2012 a jeho uznesením zo 14. mája 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 71 Er 278/2012 a jeho uznesením z 18. mája 2012

Sťažovateľka tiež namieta, že postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými uzneseniami došlo aj k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo

k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru majú charakter základných (ústavných) princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Uvedené ustanovenia ústavy a dohovoru sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd dospel k záveru, že v posudzovaných veciach neboli porušené sťažovateľkou označené základné práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu, neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru (m. m. IV. ÚS 119/07). Na tomto základe ústavný súd odmietol sťažnosti sťažovateľky aj v týchto častiach podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre ich zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2012